

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om en tilläggsbudget för 2012

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 april 2012 propositionen om en tilläggsbudget för 2012 (RP 23/2012 rd) till finansutskottet för beredning.

Tilläggsbudgetmotioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat tilläggsbudgetmotionerna TBM 1–11/2012 rd som remitterats till utskottet den 12 april 2012. En förteckning över motionerna ingår som bilaga till betänkandet.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakinnehåll.

UTSKOTTETS ALLMÄNNA MOTIVERING

Regeringen föreslår att de ordinarie inkomsterna höjs med 96,5 miljoner euro netto och att utgifterna ökas med 224,2 miljoner euro. Utgiftsökningarna disponeras för åtgärder till stöd för samskolor och för företagsfinansiering. I förslaget ingår ett underskott på ca 128 miljoner euro och nettoupplåningen 2012 beräknas bli ca 7,5 miljarder euro. Statsskulden i slutet av året blir ca 87 miljarder euro, alltså ungefär 44 procent i relation till bnp. I den ofördelade reserven återstår 175 miljoner euro.

UTSKOTTETS DETALJMOTIVERING

ANSLAG

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10.

Allmänbildande utbildning

34.

Statsandel och statsunderstöd för läroanstalternas anläggningskostnader (reservationsanslag 3 år)

Utskottet noterar att inga ändringar föreslås i momentets beslutsdel. Anslaget får alltså användas till betalning av statsunderstöd för anläggningsprojekt, både renoveringar och andra byggnadsprojekt, som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).

80.

Konst och kultur

50.

Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Utskottet anser att S:t Petersburg-stiftelsens koncept med Finlandshus är lyckat och framhåller husets betydelse i S:t Petersburgsregionen, som är särskilt viktig för Finland.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

50.

Vattenhushållning

31.

Stöd till vattenförsörjningen och skyddet mot översvämningar (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett tillägg på 3 065 000 euro till stöd för att starta fem vatten- och avloppsprojekt. Utskottet anser att tillskottet är välbehövligt men påpekar samtidigt att behovet av projekt är betydligt större än vad som föreslås.

På områden med akut omstrukturering eller svår arbetslöshet är det enligt utredning möjligt att snabbt starta ytterligare fyra vatten- och avloppsprojekt. Statens andel i kostnaderna för de här projekten för att utveckla den regionala vattenförsörjningen och bygga ut avloppsnäten i glesbygden är ca 7 miljoner euro. Effekterna på sysselsättningen beräknas vara ca 200 årsverken.

60.

Skogsbruk

44.

Stöd för trygghet av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)

Momentet föreslås öka med 5 000 000 euro. Då stiger anslaget till 67 230 000 euro.

Utskottet ser positivt på tillskottet för istandsättning av ungskog. I år stöds istandsättning av ungskog på ca 131 000 hektar med medel från det nationella skogsprogrammet; lite mer än hälften består av vårdinsatser i plantbestånd. I det nationella skogsprogrammet är målet att ungskog ska istandsättas på sammanlagt 280 000 hektar per år.

Här vill utskottet påpeka att anslaget på momentet enligt utredning kommer att ta slut på en rad skogscentraler under sommaren. Det beror delvis på att utbetalningar av ca 17 miljoner euro i stöd för skogsvårdsarbeten och tillvaratagande av energivirke överfördes från 2011.

Det finansiella underskottet och osäkerheten ökar också av att behandlingen av det nya energistödet för klentråd drar ut på tiden i kommissionen. Enligt jord- och skogsbruksministeriet kan det nya stödsystemet utifrån pågående förhandlingar införas tidigast vid ingången av 2013. Eftersom

Betänkande FiUB 9/2012 rd
Huvudtitel 31

systemet inte ser ut att kunna genomföras i år kommer heller inte anslaget på 17 miljoner euro på momentet för energistöd för klenträäd (30.60.47) att bli använt i år.

Utskottet anser att det är mycket viktigt att snarast möjligt få ordning på stödsystemet för att verksamheten i branschen ska komma i gång fullt ut. Lösningen bör gå att genomföra på lång sikt så att aktörerna får visshet om sina kommande villkor. Om den drar ut på tiden kommer det att leda till att både vårdarbetena och investeringsbesluten minskar.

För att få klarhet i situationen och underlätta för företagen inom sektorn bör anslaget under det aktuella momentet utökas. På så sätt kan behovet av Kemerastöd för tillvaratagande av energivirke och flisning tillgodoses samtidigt som fortsatta arbeten säkras. Det är viktigt med målmedvetna åtgärder för att vi ska nå målen enligt det nationella skogsprogrammet, handlingsprogrammet för mångfald i skogarna i södra Finland (Metso) och de energipolitiska riktlinjerna.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10.

Trafiknätet

20.

Bastrafikledshållningen (reservationsanslag 2 år)

Momentet ökas med 12 miljoner euro; av den summan ska 6,3 miljoner euro användas till att utveckla gränsövergångsställena mellan Finland och Ryssland. Anslaget ingår i ett större åtgärds paket som ska få gränsövergångsställena att fungera bättre och göra gränstrafiken smidigare. Väg- och trafikarrangemangen förbättras på gränsövergångsställena i Imatra, Nuijamaa, Niirala, Vartius och Vainikkala. Kostnaderna för att rusta upp dem uppgår till omkring 23 miljoner euro. Projektet finansieras dels över budgeten, dels med pengar från programmet ENPI för att främja gränssamarbetet mellan Finland och Ryssland. Stödet från programmet är omkring 15 miljoner euro. Gränsövergångsställena ska rustas upp 2012—2014. Åtgärds paketet omfattar också projekt för att förbättra Gränsbevakningsväsendets och Tullens verksamhet.

Av anslagstillskottet ska 5 miljoner euro användas till att bygga en långtradarfil i Nuijamaa i syfte att göra gränstrafiken smidigare och säkrare.

Propositionen är högst angelägen, anser utskottet, med hänsyn till den enorma ökningen i person- och godstrafiken mellan Finland och Ryssland. Man räknar med att gränsen mellan Finland och Ryssland i år kommer att passeras av ca 12 miljoner personer och gränsövergångarna att vara uppe i 20 miljoner redan 2018. För att den växande trafiken ska kunna hanteras så effektivt som möjligt måste gränsmyndigheternas resurser tryggas och deras verksamhet fortsatt utvecklas.

Betänkande FiUB 9/2012 rd

Samtidigt måste det absolut ses till att väg- och trafikarrangemangen och trafiken på gränsövergångsställena fungerar smidigt.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30.

Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51.

Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (reservationsanslag 2 år)

Momentet ökas med 24 miljoner euro som särskilt disponeras för ökad ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Anslaget är bl.a. avsett för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och sysselsättning inom privat sektor, kommuner och samkommuner. Dessutom ska det vidtas fler åtgärder inom EU:s program för strukturfonderna.

Det är motiverat och behövt att höja anslaget, för de arbetslösa arbetssökande bedöms vara fler än väntat. Enligt den arbetsmarknadsprognos som arbets- och näringsministeriet publicerade i april väntas den genomsnittliga arbetslöshetsgraden vara 7,7 procent i år, men på grund av den osäkra ekonomiska utvecklingen kan läget bli sämre mot slutet av året. De ekonomiska utsikterna varierar efter bransch. Skillnaderna är stora t.ex. mellan de olika branscherna inom industrin.

Utskottet lägger vikt vid insatser som ska minska arbetslösheten framför allt bland unga under 25 år och så tidigt som möjligt ingripa mot utdragen arbetslöshet. Om arbetslösheten blir långvarig ökar risken för att den arbetslösa slås ut från arbetsmarknaden och samhället och har ännu svårare att hitta jobb. Antalet unga arbetslösa är fortfarande oroväckande stort: i slutet av mars fanns det nästan 30 000 arbetslösa under 25 år. Också antalet långtidsarbetslösa har stigit och väntas vara uppe i 65 000 i slutet av året. Ungefär hälften av dem har då varit arbetslösa utan avbrott i mer än två år.

Det är viktigt med åtgärder för att främja sysselsättningen bland högutbildade och studerande. För att arbetslösheten bland högutbildade ska minska måste dagens sysselsättningsåtgärder och arbetspraktik bli effektivare, men också nya handlingsmodeller måste fördomsfritt provas ut. Utskottet anser att man exempelvis måste undersöka möjligheterna att i större utsträckning använda sysselsättningsutbildning och arbetspraktik inom den internationella verksamheten utomlands, så att det blir en del av Finlands exportfrämjande arbete. Finland har utomlands många projekt som kräver teknisk kompetens och liknande. Där kan de högutbildades kunskaper komma till nytta. För att sysselsätta högutbildade behövs det över huvud taget skräddarsydd och arbetslivsorienterad utbildning som svarar mot behoven i praktiken och den vägen ger möjligheter till sysselsättning.

Betänkande FiUB 9/2012 rd

SAMMANFATTNING

Enligt propositionen ökas anslagen med 224 231 000 euro, inkomsterna (utan nettoupplåning och skuldhantering) med 96 500 000 euro och nettoupplåningen och skuldhanteringen med 127 731 000 euro.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomsterna och anslagen i år med beaktande av den ordinarie budgeten och tilläggsbudgeten 52 741 728 000 euro.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottet föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till tilläggsbudget för 2012 enligt propositionen,

att riksdagen förkastar tilläggsbudgetmotionerna TBM 1–11/2012 rd och

att tilläggsbudgeten tillämpas från och med den 21 maj 2012.

Helsingfors den 11 maj 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kimmo Sasi saml
vice ordförande Pentti Kettunen saf
medlem Leena Harkimo saml (delvis)
medlem Timo Kalli cent
medlem Sampsa Kataja saml (delvis)
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Mika Lintilä cent
medlem Matti Saarinen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Jouko Skinnari sd
medlem Osmo Soininvaara gröna
medlem Kauko Tuupainen saf
medlem Kari Uotila vänst
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Esko Kurvinen saml
ersättare Marjo Matikainen-Kallström saml (delvis)
ersättare Riitta Myller sd (delvis)
ersättare Raimo Piirainen sd (delvis)
ersättare Leena Rauhala kd
ersättare Eero Reijonen cent

Betänkande FiUB 9/2012 rd

ersättare Anne-Mari Virolainen saml
ersättare Tuula Väättäinen sd

Sekreterare i delegationerna var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Maarit Pekkanen
utskottsråd Mari Nuutila
utskottsråd Marjo Hakkila
forskare Ulrica Gabrielsson

Betänkande FiUB 9/2012 rd
Reservation cent

RESERVATION

Allmän motivering

Centern är medveten om hur allvarlig den ekonomiska situationen är. Krisen i euroområdet och den hotande allvarliga recessionen ställer extra stora krav på Finland och våra statsfinanser.

Centerns riksdagsgrupp lade i höstas fram sitt alternativ till regeringen Katainens budget för i år.

Vårt förslag hade tre hörnstenar:

- Vårt alternativ är mer ansvarsfullt och har en mer balanserande effekt på ekonomin. Det går ut på att staten varje dag tar upp minst en miljon euro mindre i lån än regeringen Katainen. Det är ansvarsfullt, för skuld innebär framförskjuten skattehöjning.
- Vårt alternativ har en bättre sysselsättande effekt. Finland klarar inte av de ekonomiska utmaningarna utan ekonomisk tillväxt, företagsamhet och nya arbetstillfällen. Vi behöver ett tillväxtprogram som sträcker sig ända bort till slutet av decenniet.
- Vårt alternativ är socialt och regionalt rättvisare. Regeringen Katainen står i begrepp att dela upp folket i två delar bland annat med sin kommunreform. Den vill skära ner där det redan nu finns problem med att klara livhanken. Regeringen lovar dem som redan har det bra guld och gröna skogar.

Centern kommer att lägga fram ett eget alternativ till regeringens ekonomiska politik i anknytning till utgiftsramarna. Regeringen gör inte tillräckligt för att få ny företagsamhet och nya arbetstillfällen, säkra den viktigaste infrastrukturen i samhället och garantera den inre säkerheten.

ANSLAG

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

60. Skogsbruk

44. Stöd för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)

Den iögonfallande konflikten mellan åtagande och handling kommer också fram i regeringens mål att höja andelen förnybar energi till 38 procent och att bredda energiproduktionspaletten. Eftersom systemet med energistöd för klenråd inte genomförts kräver vi att anslaget på 17 miljoner euro för stödet helt och hållet överförs för att användas via Kemerasystemet. Det ligger i vårt samhällsekonomiska intresse att finansieringen av ett hållbart skogsbruk tryggas för att kvantiteten och kvaliteten på de råvaror som kommer ut på marknaden de närmaste decennierna ska hålla en behövlig nivå.

Vi föreslår alltså

Betänkande FiUB 9/2012 rd
Reservation cent

att moment 30.60.44 ökas med 12 000 000 euro.

Förslag

Vi föreslår

att förslaget till tilläggsbudget för 2012 godkänns enligt betänkandet men med ändringarna ovan.

Helsingfors den 11 maj 2012

Timo Kalli cent
Mika Lintilä cent
Esko Kiviranta cent
Eero Reijonen cent

Betänkande FiUB 9/2012 rd

BILAGA: Tilläggsbudgetmotioner

- Tilläggsbudgetmotion TBM 1/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Kontroll över statens skulder och ökad krismedvetenhet (15.05.01)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 2/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Anslag för att förbättra trafikmiljön vid banan i Kolari (31.10.20)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 3/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Anslag för ombyggnad av Tanhuanatie (31.10.20)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 4/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Anslag för ombyggnad av vägsträckan Martti—Tulppio (31.10.20)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 5/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Anslag för ombyggnad av Nellimin tie (31.10.20)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 6/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Anslag för ombyggnad av bron i Kaukonen i Kittilä (31.10.20)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 7/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Införande av en brytningsavgift i kommuner där det finns gruvor (32.20)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 8/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Anslag för att genomföra en faktisk samhällsgaranti för unga (32.30.51)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 9/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Anslag för statligt subventionerad sysselsättning särskilt i de områden där arbetslösheten är svårast (32.30.51)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 10/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Anslag till tredje sektorn särskilt för de arbetslösas föreningar (32.30.51)
- Tilläggsbudgetmotion TBM 11/2012 rd Markus Mustajärvi vg: Anslag för att utveckla infrastrukturen och anställa arbetskraft i Urho Kekkons, Lemmenjoki och Pyhä-Luosto nationalparker (35.10.52)